

Een indruk van het boek *Een schot in de roos* (320 pagina's)

Eerst over de titel van dit boek: 'Een Schot in de Roos' en de bijbehorende foto. Twee betekenissen: 'iets wat een groot succes is (geworden)' en 'iets wat precies op het goede moment komt en door iedereen is gewaardeerd'. Een schot in de roos is beeldspraak en is taalkundig gezien een vorm van associatie waarbij een woord of zin doelbewust een niet-letterlijke betekenis krijgt (dus niet de kogel in een bloemensoort). Het gaat dan om tekst, waarbij je een bepaald beeld krijgt. Of andersom!

Zo zijn er dus verschillende criteria waaraan een foto kan voldoen om gewaardeerd te worden. Technische criteria (scherpte, belichting), maar ook vele niet technische criteria zoals beeldspraak, compositie etc. Die criteria heb ik ondergebracht in een vijftal 'High Five' beoordelingscriteria.

High Five

Hier een karakteristiek voorbeeld van wat in werkelijkheid niet zichtbaar is (een hand in de actie van een 'high five'), maar in je verbeelding ('de illusie') wél zichtbaar is. Toch?

Kenmerken van 'een perfecte foto'.

Wat zijn dan die kenmerken van de 'perfecte foto'? We vatten alle aspecten samen in de *High Five*. Dat zijn de 5 belangrijkste groepen kenmerken die in een foto aanwezig kunnen zijn,. Die zijn ieder in 5 (sub-) kenmerken onder te verdelen. Twee voorbeelden:

High Five:

1. Eerste indruk
2. Het beeld
3. Harmonie/Contrast
4. Dynamisch
5. Ruimtelijk

4. **Dynamiek in beeld.** De haarscherpe ruiter met bewegingsonscherpte in de benen van het paard en de onscherpe achtergrond door het 'meebewegen' van de camera, dragen bij aan deze 'actie-foto'.

5. **Ruimtelijk.** Beekhuizerzand. Door vele verschillende lagen ontstaat 'diepte'.

De 'High Five' kenmerken van een 'perfecte foto'.

1. **Eerste indruk.** Is er een *wouw* effect, of roept de foto veel vragen op; *Wat is dit...?*. Krijgt de kijker een emotionele reactie (vreugde, verdriet, verbazing, verrassing, walging etc.)? Is de foto artistiek? Is het *voor thuis aan de muur*? Is er een *verhaal* dat in je opkomt? Roept het *herinneringen* op? Roept het *associaties* op of heeft de foto op een andere manier een *bijzondere aantrekkingskracht*?
2. **Harmonie.** Is er een samenhang of zijn er overeenkomsten, bijvoorbeeld in kleur, thema, vorm of onderwerp(en)? Harmonieuze kleuren worden in Hoofdstuk 8 *Kleur* uitvoerig besproken.
3. **Contrast.** Zijn er naast de hiervoor genoemde 'harmoniërende' elementen ook tegenstrijdige, contrasterende, elementen? Bijv. in kleur, thema, vorm of onderwerp(en). Een harmoniërende foto met een 'uitgebalanceerd' contrast element geeft vaak nét een beetje meer spanning. Hiernaast op de foto een *traditioneel geklede Oostenrijker in 'Lederhose'*, met een Smartphone (contrast in thema: klassiek-modern).
4. **Dynamiek.** Dynamiek kan (de illusie van) beweging zijn, maar ook een gebeurtenis of handeling. Ook kan een voortgang in tijd of plaats zichtbaar zijn. Een foto is uiteraard een stilstaand beeld, maar juist door de dynamiek wordt iets extra's toegevoegd.
5. **Ruimtelijk.** Is er (driedimensionale) ruimte in de foto? Uiteraard is ook wat betreft 'diepte' een foto plat. Maar door gebruik te maken van bepaalde technieken (licht, lagen) kan de illusie van diepte gecreëerd worden.

Al deze High Five onderwerpen worden ook weer in 5 onderwerpen verdeeld, die ieder worden besproken en van vele voorbeeldfoto's voorzien. Bijvoorbeeld:

Dynamiek: Hét moment

Het moment van maken van de foto kan vaak allesbepalend zijn. In de sportfotografie, theater fotografie en nieuws- of persfotografie (waaronder oorlogsfotografie) zijn de actiemomenten vaak bepalend voor de kwaliteit van de boodschap. Precies dát moment dat een hoogspringer over de stok gaat of precies dát moment dat de danser zijn 'zweefmoment' heeft. In mijn 'schapen op de hei' foto wachtte ik op dát moment dat de hoofdrolspeelsters naar mij keken. Misschien dat ik zelfs even mekkerde. Soms zie je iets en moet je in een flits een foto maken, omdat anders hét moment voorbij is.

Hier heb ik *het moment* gepakt met de Zeearend op het moment dat hij zich op zijn prooi stort en hem met zijn vleugels insluit.

Het moment: Zeearend valt prooi aan en sluit hem in

Voorbeeld: Vijf soorten perspectief worden besproken. Hier één uitgelicht:

Het grootte perspectief. Je kan diepte creëren door te spelen met grootte. Denk aan een grot, met kleine voorwerpen, kanoërs, halverwege de grot. Dan lijkt de grot groot en lang. Met een groot voorwerp (man met rugzak) op de voorgrond, lijkt de grot kleiner.

Compositie

Voorbeeld: In de foto's van de schapen op de hei is gelet op compositie (verdeling in lijnen en vlakken), de kleuren (blauw, wit, rood), de uitsnede, het standpunt (vrij laag), het moment (middelste schapen kijken naar voren) en de belichtings-driehoek. De takken creëren diepte en de diagonale tak is ook een toevoeging aan het lijnenspel.

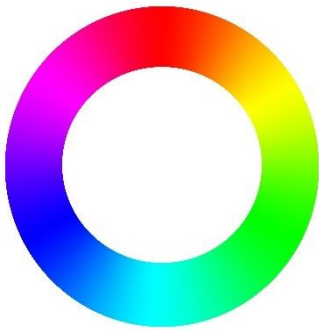
Kleur

De testkaart is een handig hulpmiddel om te beoordelen of vanaf het begin (het maken van de foto), tot het einde (het beoordelen van de foto op de afdruk of op het beeldscherm) de kleuren exact overeenkomen met de oorspronkelijke kleuren.

Kleurrijk

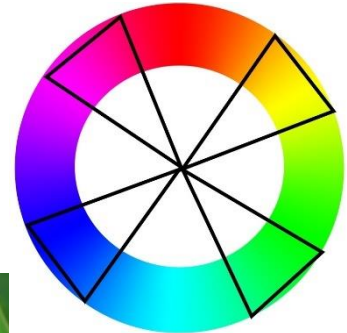

Kleurencirkel

Uitgangspunt is de moderne kleurencirkel. Deze is gebaseerd op de Rode, Groene en Blauwe basiskleuren (RGB), zoals ook het oog Rode, Groene en Blauwe sensoren (kegeltjes) heeft die kleur registreren. Ook de sensor van de moderne fotocamera registreert de RGB waarden.

Een van de vele voorbeelden van complementaire kleuren, in dit geval dubbel complementaire kleuren (oranje -goud tegenover blauw en groen tegenover magenta). Hierbij harmoniëren de kleuren, doordat er één fel aanwezig is (oranje-goud), maar de overige kleuren niet fel verzadigd zijn. Ook is er balans in het licht-donker contrast.

Hier een voorbeeld van de 'Gehakkelde Aurelia' waarvan de kleuren precies een triade vormen en groen de kleur is die niet verzadigd is en het grootste oppervlak vult.

Licht

In het hoofdstuk licht worden alle aspecten van het verlichten van het onderwerp besproken.

Natuurlijk licht, (LED)lampen en flitsen, waaronder het volgende voorbeeld: *Flitsen overdag*.

Deze appelvink heb ik overdag geschoten, mét een flitser.

Daardoor komt de vogel los van de achtergrond, waar het flitslicht niet kon komen. Bovendien creëer je zo prachtig reflecterende regendruppeltjes op zijn veren en een ooglichtje in het oog.
1/250 f/5.6 ISO100 150mm

Uitgelicht: het Rembrandt licht

Rembrandt van Rijn gebruikte in zijn schilderijen vaak deze belichting. Vaak via een raam kwam er van bijna opzij een lichtbron die weliswaar het gezicht verdeelde in een lichte en donkere zijde, maar karakteristiek is een klein belicht driehoekje op de donkere zijde van het gezicht, iets onder het oog. Het licht staat zo in de buurt van 45 graden van opzij en vaak wat lager. Het geeft de foto een wat driedimensionaal karakter.

Ook worden vele verlichtingsstijlen besproken.

Portretfotografie

Verlichtingsstijl á Plato

Ook worden verschillende genres in de fotografie besproken. Hier een voorbeeld van fashion (mode) fotografie

Opdrachten

In het praktijkboek staan opdrachten voor foto's die je zelf kan maken, die betrekking hebben op de besproken stof en de gegeven voorbeeld foto's.

**Voorbeeld:
Opdracht 18,
Kader binnen
kader.**

Maak een foto
met een kader
binnen een
kader.

Je eigen online werkboek!

In het praktijkboek Een schot in de roos worden per hoofdstuk een aantal opdrachten beschreven die je zelf kan gaan doen. Het zijn foto's die je maakt aan de hand van de uitleg in dat hoofdstuk. Jouw eigen foto's kan je dan in een online werkboek opslaan (dus geen installatie van programma's op jouw computer). Dit online werkboek is gevuld met voorbeeld foto's en teksten, maar moet je natuurlijk helemaal naar eigen inzicht en met je eigen (opdracht) foto's vullen. Daarna kan je het werkboek als het helemaal naar je zin is, professioneel, met harde omslag op A4 formaat (24 bladzijden), laten drukken.

Dit was slechts een beknopte weergave van alle aspecten die een foto tot een *schot in de roos* maken.